

42. smotra folklornih amatera, VIII. koncert, Pomladci kulturno umjetničkih društava

9.06.2019. - KD Vatroslav Lisinski, 11:00 sati

---

1. Kulturno umjetničko društvo Prepuštovec

Kombinirana dječja folklorna skupina

Ko je moje guske krao - dječje igre i plesovi iz Posavine

Dječje igre i plesove Posavine izvela nam je skupina djevojčica obučeni u nošnje ukrašene crvenim pismom dok su najmlađe djevojčice nosile haljinice *cjelače*. Pojedine *cjelače* su prekratke, a kod pojedinih kompleta koje su odjenule starije djevojčice potrebno je uskladiti duljinu pregače i *rubache*. Dužine su unutar obje varijante nošnji bile korektno usklađene svojom dužinom, no kako se radi o manjem broju izvođača (8 starijih i 4 mlađe djevojčice) smatram da prostora za poboljšanje ima. Dječaci i članovi orkestra obučeni u primjereno ruho dobrih veličina. Vezice od vezanja *gaća* kod odraslih izvođača potrebno je spremiti tako da ne vise. Kose starijih djevojčica uglavnom uređene u dvije pletenice na čijim krajevima je vezan ukrasni *kitnjak*. *Kitnjak* je potrebno ispeglati tako da se ne vide rubovi od slaganja. Kose najmlađih djevojčica, koje jesu vrlo kratke, moguće je urediti u četiri pletenice (dvije ispletene na prednjem čeonom, a dvije na stražnjem dijelu glave) koje se međusobno spoje mašnom. Obuća, opanci *kajišari* kod starijih djevojčica i izvođača, je primjerena.

---

2. Kulturno umjetničko društvo Dragutin Domjanić, Adamovec

Mlađa dječja folklorna skupina

Jadamovečke igrice - igre i običaji Adamovečkog prigorja (praižvedba)

Plesači mlađe dječje skupine, djevojčice i dva dječaka, nastupili su u primjerenom ruhu koje je djelovalo korektno. Dužine *cjelača* i *rubacha* kod starijih djevojčica bile su međusobno dobro usklađenih duljina no kod jedne je prednji dio *rubache* bio duži od pregače. Izvedbu je pratio mnogobrojan orkestar čije su članice odjenule nošnju Sesevetskog prigorja te dvije nošnje Turopolja. Potrebno je više pažnje posvetiti usklađenju duljina pregače i *rubache* unutar pojedinog kompleta, odnosno usklađenju duljina *rubacha* između sviračica. Kose su uglavnom bile primjereno uređene u dvije pletenice osim kod dviju tamburašica- jedna je bila upletena u tzv. *riblju kost*, a kod druge je potrebno bolje zagladiti kosu nekim od frizerskih pomagala. Pojedine tamburašice potrebno je podobući većim brojem podsuknji. Dva dječaka i članovi orkestra odjeveni u primjerenu narodnu nošnju sastavljenu od *gaća* i košulje od domaćeg platna te crnog prsluka. Vezice od vezanja *gaća* kod odraslih izvođača potrebno je spremiti tako da ne vise. Crne šlape kod starijih plesačica i dva dječaka, visoke cipele na žniranje kod tamburašica te čizme kod tamburaša primjerena su obuća. Kod crnih šlapa potrebno je sakriti moderna obilježja u vidu etiketa.

---

3. Kulturno umjetničko društvo Dragutin Domjanić, Adamovec

Starija dječja folklorna skupina

Ječam žela - pjesme i plesovi Turopolja (praižvedba)

Zanimljiv odabir varijanti ženskog turopoljskog ruha. U varijanti kod koje je uz *opleće* korišten lajbek *petelarec* pojedini lajbeci nisu bili odgovarajućeg kroja te su sezali ispod pasa. Lajbek *petelarec* je kraćeg kroja te seže do pasa te ako nije bilo moguće nabaviti prsluke takvog kroja trebalo je posuđene prilagoditi tako da sežu do pasa odnosno razmisliti o

potrebi korištenja istog. U drugoj varijanti uz pregaču i *rubacu* ukrašenu svilovezom pripasan je odgovarajući kaputić *cabajka*. Uz obje varijante djevojke su obule visoke cipele na žniranje *pončuve*. Dužine *rubaca* u obje varijante, osim jedne kraće kod kompleta ukrašenih svilovezom te jedne duže kod druge varijante, bile su korektne. Potrebno je pripaziti da su rubovi *rubaca* i pregača međusobno usklađeni. Djevojke su upletene u dvije pletenice koje su ukrašene crvenim vrpčama. S obzirom na dob izvođačica moglo se koristiti jednu od varijanti prsnog nakita. Dva plesača i članovi orkestra odjeveni su u muške plemenitaške hlače i košulju od domaćeg platna, opasani su kožnim remenom te su na noge obuli crne čizme. Članovi orkestra su, uz navedeno, odjenuli i crni prsluk. Prikazana kombinacija je korektna.

---

4. Hrvatsko seljačko pjevačko društvo Podgorac, Gračani

Mlađa dječja folklorna skupina

Sejala je baba lena - igre i plesovi iz Međimurja (praizvedba)

Mlađa dječja skupina odjevena je u nošnje po uzoru na nošnje odraslih. Sve djevojčice su zaogrnutе *tibetnim ropcem*, što jest u skladu sa scenskom primjenom, no s obzirom na dob djece predlažem da se razmisli i *djeci da dječje* kao što je to učinjeno s plesnim i pjevnim dijelom izvedbe. Više pažnje je potrebno posvetiti raspoređivanju nošnji sukladno visini i tjelesnoj građi izvođačica te usklađenju dužina sukanja *robača* među djevojčicama. Pregače bi trebale biti dužine kao i suknja *robača*. Odabrana obuća i bijele čarape su primjerene. Dječaci su odjeveni u uglavnom ruho primjerene veličine gdje je nepotrebno iskakao jedan slavonski preveliki prsluk. Ništa se ne bi dogodilo da je jedan dječak bio bez prsluka, štoviše slika bi bila realnija i prikladnija dobi. Članovi mnogobrojnog orkestra su također odjeveni u međimursku narodnu nošnju. Kod tamburašica potrebno je uskladiti dužine pregače i suknje *robače*, a kod tamburaša pripaziti da su hlače jednoliko zataknete u čizme.

---

5. Hrvatsko seljačko pjevačko društvo Podgorac, Gračani

Starija dječja folklorna skupina

Dječje pjesme i plesovi Međimurja (praizvedba)

Starija dječja folklorna skupina HSPD Podgorac predstavila se istom varijantom "dječjeg" odijevanja kao i mlađa. Iako odjevni inventar Međimurja nije širok šteta je što mlađa dječja skupina nije prikazala ruho primjerenije dobi djeteta. Odabrano ruho po uzoru na odrasle svakako je primjerenije starijoj dječjoj skupini. Kao i kod mlađe i kod starije skupine djevojčica potrebno je bolje uskladiti dužine sukanja *robača* među plesačicama kako bi se dobila skladnija slika. Tri dječaka odjenula su košulju i *gaće* od domaćeg platna, crni prsluk i oko vrata crvenu maramu. Kao obuća su odabrane crne šlape te visoke cipele na žniranje kod djevojčica te čizme kod dječaka. Pojedine čarape nisu bile dovoljno dugačke te je potrebno nabaviti bijele pamučne čarape dužine bar do koljena što, s obzirom na današnje mogućnosti kupovine, neće biti problem. Osvrt na odijevanje članova orkestra dan je u prethodnoj točki.

---

6. Kulturno umjetnička udruga Prigorec, Sesevski Kraljevec

Mlađa dječja folklorna skupina

I ja jesam posavačko dete - pjesme, igrice i plesovi Posavine

Primjeren i ispravan odabir ruha za nastup mlađe dječje skupina. Posavske nošnje su dobro raspoređene među djevojčicama pa su i dužine *rubaca* bile među djevojčicama dobro usklađene. Bijele pamučne čarape dobrih duljina upotpunile su crne šlape na kojima su dobro prikriena moderna obilježja. Kose djevojčica uredno počesljane po sredini te upletene u dvije pletenice na čijim krajevima su povezane crvene mašne. Dječaci su odjeveni u nošnje primjerenih veličina. Svirač odjeven u primjereno te uredno ruho.

---

7. Hrvatsko kulturno društvo Braće Radića (Folklorna družina Lajbeki)

Mlađa dječja folklorna skupina

Ja imado jedno tele - Beravci (praizvedba)

Ispravan i primjeren odabir nošnji broskog Posavlja za nastup mlađe dječje folklorne skupine. Djevojčice su nosile ispravno *potkasane* i odjeven *rubine*, prsne šlingane marame *kalutovi* bili su dobro povezani te su kose bile lijepo počesljane i simetrično zakićene cvijećem. Dječaci i svirač nastupili su u urednom ruhu. Sveukupna slika svih izvođača bila je dobra te je za još bolji dojam potrebno bolje uskladiti dužine *rubina* među djevojčicama, sva vidljiva moderna obilježja na crnim šlapama, poput etikete, ukloniti ili prikriti. Nije potrebno koristiti dijelove koji ne spadaju u odjevni inventar lokaliteta izvedbe samo da bi se zadovoljila forma- jedan dječak je nosio baranjski crni prsluk što nije bilo potrebno s obzirom na to da je dječak mogao nastupiti i bez prsluka. Navedene opaske ne umanjuju ukupan uspješan dojam.

---

8. Hrvatsko seljačko pjevačko društvo Sljeme, Šestine

Kombinirana dječja folklorna skupina

Falila se Jagica - pjesme i plesovi Međimurja

U prvom dijelu točke nastupila su mlađe djeca kombinirane dječje skupine u jednostavnim i primjerenim nošnjama. Djevojčice su nosile *robaču*, pregaču i košuljicu, a dječaci košulju i *gaće* od domaćeg platna. Duljine sukanja *robača* potrebno je bolje uskladiti među djevojčicama. Kose uglavnom dobro uređene u jednu pletenicu osim pojedinih koje je potrebno bolje počesljati i zagladiti. U drugom dijelu nastupile su starije djevojčice odjevene u narodnu nošnju Međimurja koja je formirana po uzoru na nošnju odraslih. Dužine *robača* su bile korektno usklađene među djevojčicama. Potrebno je pripaziti da su pregače podjednake duljine kao i *robača*. Sukladno mogućnostima tamnije zagasite *tibetne rupce* zamijeniti nekom od življih boja. Veličine nošnji kod triju dječaka primjerene uzrastu. Članovi orkestra nastupili su u pojednostavljenom „*općem ruhu*“ koje se sastojalo od čizama, crnih hlača te košulje s klasičnom kragom. Sukladno mogućnostima njihovu nošnju upotpuniti prslukom i košuljom kroja karakterističnog za Međimurje.

---

9. Kulturno umjetničko društvo Preslica

Kombinirana dječja folklorna skupina

Na paši - dječje igre, pjesme i plesovi Blata (praizvedba)

Dodatnu vrijednost ovoj izvedbi dale su izvrsne blatske nošnje u koje su bile odjevene djevojčice različitih uzrasta. Od najmanjih u *cjelačama* do onih većih u različitim originalnim primjercima turopoljskih nošnji. Nošnje su pravilno dodijeljene sukladno uzrastu djeteta, sveukupna slika dužina *rubaca* djelovala je skladno no kod pojedinih kompleta dužina pregače bila je izraziti kraća od *rubace*. Potrebno je bolje uskladiti dužinu suknje *rubace* i pregače *fertun*. Kod pojedinih je potrebno uskladiti dužinu *rubace* tako da je podjednake duljine naprijed i odostraga, a kod pojedinih je potrebno koristiti veći broj podsuknji s obzirom na to da su nošnje bogato ukrašene tkanjem i teške. Vezice kojima su svezani pregača (osim *fertunšica* koje se vežu naprijed) i *rubaca* potrebno je spremiti da ne vise. Kose djevojčica su uređene u dvije pletenice na čijim krajevima su povezane crvene vrpce. Kao prsni nakit korištene su prsne mašne *podgutnjg- ficketaš* te crveni *đunđi*. Kod odijevanja tamburašica potrebno je bolje uskladiti dužine *rubaca* što je bilo moguće preraspodjelom nošnji među članicama. Muški izvođači primjereno odjeveni u ruho sastavljeno od *gaća* i košulje od domaćeg platna koju su svirači upotpunili prslukom. Obuća- opanci, crne šlape bez vidljivih modernih obilježja te cipele- primjerena.

---

10. Kulturno umjetničko društvo Sesvete

Mlađa dječja folklorna skupina

Jožek i Marica kak dva ftičeka - pjesme i plesovi Hrvatskog zagorja (praizvedba)

Čestitam! Odijevanje u ovoj izvedbi je pravi primjer primjerenog te promišljenog odijevanja mlađe dječje dobi. Mlađe djevojčice nosile su *cjelače*, a starije ruho formirano po uzoru na nošnju odraslih koje je bilo besprijekorno uređeno u vertikalne nabore. Pravi primjer dobro priređenog ruha koji bi trebao služiti kao pokazatelj ne samo dječjim već i odraslim skupinama. Odijevanje djece nije bilo "*opterećeno*" dijelovima nošnje koji pripadaju odjevnom inventaru odraslih što je dobar pokazatelj kako je ponekad za uspješnu scensku sliku potrebno samo "*djeci dati dječje*". Usklađenost *cjelača* odnosno *rubaca* je bila na visokom nivou te je prava šteta što su nošnje dviju najviših sviračica bile kraće. Odabir obuće, uređenje kosa kod djevojčica, odijevanje svih muških izvođača te odabir scenskih rekvizita je ispravan.

---

11. Folklorni ansambl Zagreb - Markovac

Mlađa dječja folklorna skupina

Ajde Maro među nas - dječje igre s pjevanjem iz Podravine (praizvedba)

Izvođači su odjeveni u primjereno odabrano ruho Koprivničkog Ivanca. Kod skupina gdje su veće razlike u dobi pa onda i visini djece ponekad je stvarno izazovno uskladiti donju liniju *robača*. Nošnje su dodijeljene sukladno uzrastu izvođačica no unatoč tome donja linija *robača* nije usklađena među svim djevojčicama. Pojedine pregače *frtuni* sezali su ispod *robača* što je svakako potrebno korigirati prilikom sljedećih izvedbi. Djevojčice su uredno počešljane u dvije pletenice koje su na kraju spojene vrpcama raznolikih boja. Sve prikazane crne šlape bile su bez vidljivih modernih obilježja te su uglavnom sve bijele čarape bile dovoljno dugačke. Temeljno ruho muških izvođača, *robača* i crne *gaće* kod svirača odnosno

bijele kod dječaka, primjerenih veličina. Svoje ruho upotpunili su *lajbecom* koji kod dječaka nije bio u suglasju s njihovom tjelesnom građom. Ako je odabrani *lajbec* prevelik, a uzimajući u obzir dob dječaka, nije greška ne upotrijebiti ga.

---

12. Kulturno prosvjetno društvo Sveta Klara

Kombinirana dječja folklorna skupina

Bećar Kiki - dječje igre, pjesme i plesovi Slavonije (praizvedba)

Obući tridesetak djevojčica u primjereno, dobi sukladno te dobro pripremljeno i raspoređeno ruho predstavlja pravi logistički pothvat te ta činjenica, sama po sebi, zaslužuje pohvalu. Djevojčice su bile odjevene u pet varijanti nošnji novijeg ili starijeg sloja različitih lokaliteta u Slavoniji. Unutar pojedinih skupina nošnji dužine *rubina* odnosno sukanja bile su manje ili više usklađene svojom dužinom te je tu, uz malo više pažnje u budućim izvedbama, moguće postići ujednačeniju sliku. Što se tiče odabira nošnji valja pripaziti na nekoliko detalja: skupina najstarijih djevojčica počešljana u *coklove*, koji su karakteristični za zapadno brodsko Posavlje, nosila je suknje uz koje se ne nose *pregači* što je, prema mojim saznanjima, bilo karakteristično za odijevanja istočnog brodskog Posavlja. Tri djevojčice su na glavi imale povezane marame po uzoru na odrasle žene što jest bilo moguće u kontekstu Poklada, ali nije bila praksa u ostalim prilikama. Djevojčice su uz ovu varijantu mogle nositi povezane marame, ali na drugačiji način. Kose djevojčica pravilno su uređene sukladno odabranoj varijanti nošnje. Crne šlape primjerene i bez vidljivih modernih obilježja. Sviraci i *bećar* odjeveni u primjereno ruho sastavljeno od košulje *rubine*, *gaća*, prsluka, tkanice i šešira. Glavna uloga *bećara* lijepo je naglašena odabranim detaljima- šticlama te *plastronom*.

---

13. Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana

Kombinirana dječja folklorna skupina

Dečinske špelancije - dječje igre, pjesme i plesovi Turopolja (praizvedba)

I odijevanje ove skupine bilo je promišljeno i primjereno dobi. Mlađe djevojčice nosile su suknje *rubače*, *pregače* i *opleća* od domaćeg platna te jedna djevojčica *cjelaču*. One starije odjenule su svilom vezene nošnje (suknju *rubaču* i *pregaču fertun*) koju su upotpunile haljetkom *cabajkom*. Dužine *rubača* unutar pojedine skupine bile su međusobno dobro usklađene. Kod nošnji starijih djevojčica predlažem upotrijebiti još jednu podsuknju ili postojeće bolje uskrobiti kako bi nošnje bolje stajale. Mlađe djevojčice nastupile su bose, a starije u primjerenim crnim cipelama. Muški izvođači, tri plesača i članovi orkestra, odjeveni u standardno muško ruho sastavljeno od čizama, košulje od domaćeg platna, crnih hlača odnosno bijelih *gaća* te prsluka.

Tomislav Brekalo

12.07.2019.